

El llenguatge

17/2/1980

El salt d'aigua

En la designació de la caiguda d'aigua originada per un desnivell sobtat en el curs d'un riu o torrent s'han produït sempre moltes vacil·lacions, que s'han resolt sovint optant pels termes cascata i cararacta solució que presenta l'avantatge fictici de dues formes anàlogues a les que usa el castellà, «cascada» i «catarata», sense, però, que hi coincideixin exactament. De fet, en textos poc acurats, i ens els d'abans de les normes vigents, trobem totes quatre formes, com a reflex de la vacil·lació que indicàvem. Però d'acord amb la moderna ordenació de la nostra llengua, trobem admès únicament el mot cascada tant al Diccionari Fabra com a la Gran Enciclopèdia Catalana: les cascades del Niàgara. Aquest nom és un mot d'origen italià, d'on va passar al castellà i també al català. Com hem dit, s'ha usat també sovint la forma «cascata», que és la del mot original de l'italià, però la normativa actual n'ha prescindit. De fet, en l'ús d'aquesta forma, i en la preferència declarada que ha obtingut per part de molts, ha especialment influït la preocupació de servir-se en tots els casos d'una forma diferent de la del castellà, cosa molt comprensible tenint en compte les contínues deformacions que origina la seva pressió, però que algun cop ens fa rebutjar indegudament formes perfectament admissibles.

També, a imitació del castellà, s'ha usat algun cop la paraula «catarata» (l'Alcover-Moll en recull una citació de Verdaguer), així com, segurament a causa d'una deficient consulta en un diccionari d'equivalències, la forma cataracta és a dir, mantenint la ~~originalitat~~ originalitat llatina, tal com és propi, en català, de molts llatínismes (olfacte, objecte). Però el català només admet, aquest cultisme, cataracta com a terme mèdic, concretament d'oftalmologia.

Per tant, de tots els mots que hem dit, l'únic considerat vàlid, com a terme geogràfic, és cascada. Cal no oblidar, però, les denominacions populars, ja que cascada és un mot d'introducció relativament recent, com salt d'aigua (o, simplement, salt i saltant que són els que trobem en la toponímia, on apareix també l'arcaisme saltent, que origina casos de duplicació i fins de triplicació tautològica: el salt de Guàlba, el salt del Cabrit, el saltant del salt de Sallent. En el cas dels salts d'aigua artificials, una proposició ornamental, cal recórrer necessàriament a cascada: a cascada del Parc.

Albert Jane